

วิธีการปฏิบัติงาน	เรื่อง : การตรวจวิเคราะห์ Allergen	หน้า 1 ของ 10
รหัสเอกสาร : WI-RD-03	วันที่ประกาศใช้ : 20 กันยายน 2565	แก้ไขครั้งที่ : 05
จัดทำโดย :	ทบทวนโดย :	อนุมัติโดย :
หัวหน้าแผนกวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์	หัวหน้าแผนกควบคุมคุณภาพ	ตัวแทนฝ่ายบริหารคุณภาพ

### 1.วัตถุประสงค์

เพื่อยืนยันกระบวนการทำความสะอาด เป็นการทดสอบหาโปรตีนถั่ว โดยใช้ชุด Morinaga Rapid Test Easy (Soya) การทดสอบหาโปรตีนกลูเตน จะใช้ชุด Morinaga Rapid Test Easy(Gluten) และการทดสอบหาโปรตีนงา โดยใช้ชุด Reveal 3-D For Sesame

#### 2.หลักการ

ชุดทดสอบMorinaga Rapid Test Easy (Soya) เป็นชุดตรวจสอบโปรตีนถั่วที่หลงเหลือจากกระบวนการผลิต อาหาร โดยจะทดสอบเมื่อมีการเปลี่ยนการผลิตจากการผลิตที่มีส่วนประกอบของถั่วเปลี่ยนเป็นการผลิตที่ไม่มี ส่วนประกอบของถั่ว ถ้าไม่มีโปรตีนถั่วเหลืออยู่ แท่งทดสอบจะไม่มีเส้นปรากฏ ผลเป็น Negative (-) (ค่าไม่เกินLOD = 0.5 ppm และ 0.4 ppm) ไม่สามารถทดสอบระดับปนเปื้อนของโปรตีนถั่วได้ แต่เมื่อมีเส้นปรากฏขึ้นอย่างชัดเจน ผล เป็น Positive(+) (ค่าเกินLOD = 0.5ppm และ 0.4 ppm) แสดงว่า มีระดับการปนเปื้อนของโปรตีนถั่วเกินความเข้มข้น ต่ำสุดที่ชุดทดสอบสามารถทดสอบได้

ชุดทดสอบReveal 3-D For Sesame เป็นชุดตรวจโปรตีนจากงา ที่หลงเหลือจากกระบวนการผลิตอาหาร โดย จะทดสอบกับอุปกรณ์ที่มีการสัมผัสกับงาหรือมีโอกาสสัมผัสกับงา ในการทดสอบถ้าไม่มีโปรตีนงาเหลืออยู่ แท่ง ทดสอบจะไม่มีเส้นปรากฏที่ตำแหน่ง T (Test) แสดงว่าไม่สามารถทดสอบระดับปนเปื้อนของโปรตีนงาได้ แต่เมื่อมีเส้น ปรากฏขึ้นอย่างชัดเจนที่ตำแหน่ง T (Test) แสดงว่ามีระดับการปนเปื้อนของโปรตีนงาเกินความเข้มข้นต่ำสุดที่ชุด ทดสอบสามารถทดสอบได้

ชุดทดสอบ Morinaga Rapid Test Easy (Gluten) เป็นชุดตรวจสอบโปรตีนกลูเตนที่หลงเหลือจาก กระบวนการผลิตอาหารโดยจะทดสอบเมื่อมีการเปลี่ยนสูตรการผลิตจากสูตรปกติเปลี่ยนเป็นสูตรกลูเตน ถ้าไม่มี โปรตีนกลูเตนเหลืออยู่ แท่งทดสอบจะไม่มีเส้นปรากฏ ผลเป็น Negative (-) (ค่าไม่เกินLOD = 0.5 ppm และ 0.4 ppm) ไม่สามารถทดสอบระดับปนเปื้อนของโปรตีนกลูเตนได้ แต่เมื่อมีเส้นปรากฏขึ้นอย่างชัดเจน ผลเป็น Positive(+) (ค่าเกินLOD = 0.5ppm และ 0.4 ppm) แสดงว่ามีระดับการปนเปื้อนของโปรตีนกลูเตนเกินความเข้มข้นต่ำสุดที่ชุด ทดสอบสามารถทดสอบได้

หน้าที่ 2

ชุด Swab โปรตีนรวม เป็นชุดตรวจโปรตีนรวมทั้งหมด ที่หลงเหลือจากสภาพแวดล้อม ภายในและภายนอก อาคารการผลิต ถ้าชุดตรวจมีการเปลี่ยนแปลงบริเวณสำลีในทันที เป็นสีเขียวหรือสีฟ้า แสดงว่ามีโปรตีนตกค้าง โดยมี ค่า LOD=10µg bovine serum albumin

## 3.ความถี่ในการทวนสอบ 10 ครั้ง ต่อปี

### 4.ผู้ปฏิบัติงาน

พนักงานควบคุมคุณภาพ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

## 5. เครื่องมือและอุปกรณ์

## ชุดวิเคราะห์ Morinaga Rapid Test Easy (Gluten)

- 1. แผ่นทดสอบ 10 ชิ้น
- 2. ชุด Swab 10 ขวด
- 3. คู่มือ 1 แผ่น
- 4. คู่มือการใช้ชุดตรวจMorinaga Rapid Test Easy (Gluten) (SP-QC-101)

### ชุดวิเคราะห์ Reveal 3-D For Sesame

- 1. ซองฟอยด์ปิดผนึกบรรจุชุดทดสอบงา Reveal 3-D for Sesame
- 2. ห่อบรรจุสารละลายในการสกัด Type 3
- 3. หลอดตัวอย่างและฝา
- 4. ไม้ป้ายเก็บตัวอย่างปลอดเชื้อแบบหักปลายออกได้ โดยบรรจุแยกชิ้น
- 5. คู่มือการใช้ชุดตรวจReveal 3-D for Sasema (SP-QC-94)

### ชุดวิเคราะห์ Morinaga Rapid Test Easy (Soya)

- 1. แผ่นทดสอบ 10 ชิ้น
- 2. ชุด Swab 10 ขวด
- 3. คู่มือ 1 แผ่น
- 4. คู่มือการใช้ชุดตรวจMorinaga Rapid Test Easy (Soya) (SP-QC-101)

## 6. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน สำหรับชุดวิเคราะห์ Morinaga Rapid Test Easy (Soya)

6.1 หัวหน้าแผนกควบคุมคุณภาพ คัดเลือกผลิตภัณฑ์ Worst Case โดยมีหลักเกณฑ์ โดยมีผลิตภัณฑ์ ที่มีส่วน ประกอบของวัตถุดิบที่มีอาหารที่ก่อให้เกิดภูมิแพ้ มากที่สุด

หน้าที่ 3



- 6.2 พนักงานผลิต ทำความสะอาด อุปกรณ์การผลิต ตามวิธีการปฏิบัติงาน เรื่องล้างทำความสะอาด อุปกรณ์ การผลิต
  - 6.3 พนักงานควบคุมคุณภาพ ทำการตรวจสอบ การเก็บตัวอย่าง ทดสอบ
    - 6.3.1 วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำล้างไลน์ (Rinse Sampling) :
      - เตรียมน้ำล้างสายการผลิตครั้งสุดท้าย ตั้งทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้อง (20-30°C)
      - ใช้ Dropper พลาสติกแบบ sterile ดูดสารมา 5-6 หยด หรือ ประมาณ 200 µl ใส่ลงแผ่นทดสอบ จับ เวลา 10 นาที แล้วอ่านผล
      - รายงานผลการทดสอบเป็น Positive (+) หรือ Negative (-) โดยวงเล็บค่า LOD = 0.5 ppm และ 0.4 ppm สำหรับกลูเตน

หมายเหตุ : โปรดอย่ายกหรือเคลื่อนย้ายแผ่นทดสอบในขณะที่สารกำลังไหลก่อนครบกำหนดเวลา



#### 6.3.2 วิธีการ Swab test :

- เปิดฝาหลอดชุด Swab และบีบหัว เพื่อนำสารที่มากเกินออกไป
- ทำการ พื้นที่ผิว 10x10 ตารางเซนติเมตร
- จุ่มก้าน ลงในขวดและเขย่าให้เข้ากันอย่างแรง
- หยดสารละลายลงบนแผ่นทดสอบจำนวน 4 หยด จับเวลา 10 นาที แล้วอ่านผลการทดสอบ
- รายงานผลการทดสอบเป็น Positive (+) หรือ Negative (-) โดยวงเล็บค่า LOD = 0.5 ppm และ 0.4 ppm สำหรับกลูเตน

หมายเหตุ : โปรดอย่ายกหรือเคลื่อนย้ายแผ่นทดสอบในขณะที่สารกำลังไหลก่อนตรบกำหนดเวลา





### 7. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน สำหรับชุดวิเคราะห์ Morinaga Rapid Test Easy (Gluten)

- 7.1 หัวหน้าแผนกควบคุมคุณภาพ คัดเลือกผลิตภัณฑ์ Worst Case โดยมีหลักเกณฑ์ โดยมีผลิตภัณฑ์ ที่มีส่วน ประกอบของวัตถุดิบที่มีอาหารที่ก่อให้เกิดภูมิแพ้ มากที่สุด
  - 7.2 พนักงานผลิต ทำความสะอาด อุปกรณ์การผลิต ตามวิธีการปฏิบัติงาน เรื่องล้างทำความ การผลิต

สะอาด อุปกรณ์

- 7.3 พนักงานควบคุมคุณภาพ ทำการตรวจสอบ การเก็บตัวอย่าง ทดสอบ
  - 7.3.1 วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำล้างไลน์ (Rinse Sampling):
    - เตรียมน้ำล้างสายการผลิตครั้งสุดท้าย ตั้งทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้อง (20-30°C)
    - ใช้ Dropper พลาสติกแบบ sterile ดูดสารมา 5-6 หยด หรือ ประมาณ 200 µl ใส่ลงแผ่นทดสอบ จับ เวลา 10 นาที แล้วค่านผล
    - รายงานผลการทดสอบเป็น Positive (+) หรือ Negative (-) โดยวงเล็บค่า LOD = 0.5 ppm และ 0.4 ppm สำหรับกลูเตน

หมายเหตุ : โปรดอย่ายกหรือเคลื่อนย้ายแผ่นทดสอบในขณะที่สารกำลังไหลก่อนตรบกำหนดเวลา



#### 7.3.2 วิธีการ Swab test :

- เปิดฝาหลอดชุด Swab และบีบหัว เพื่อนำสารที่มากเกินออกไป
- ทำการ พื้นที่ผิว 10x10 ตารางเซนติเมตร
- จุ่มก้าน ลงในขวดและเขย่าให้เข้ากันอย่างแรง
- หยดสารละลายลงบนแผ่นทดสอบจำนวน 4 หยด จับเวลา 10 นาที แล้วอ่านผลการทดสอบ
- รายงานผลการทดสอบเป็น Positive (+) หรือ Negative (-) โดยวงเล็บค่า LOD = 0.5 ppm และ 0.4 ppm สำหรับกลูเตน

หมายเหตุ : โปรดอย่ายกหรือเคลื่อนย้ายแผ่นทดสอบในขณะที่สารกำลังไหลก่อนตรบกำหนดเวลา



หน้าที่ 5



## 8. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน สำหรับชุดวิเคราะห์ Reveal 3-D for Sesame

- 8.1 หัวหน้าแผนกควบคุมคุณภาพ คัดเลือกผลิตภัณฑ์ Worst Case โดยมีหลักเกณฑ์ โดยมีผลิตภัณฑ์ ที่มี ส่วนประกอบของวัตถุดิบที่มีอาหารที่ก่อให้เกิดภูมิแพ้ มากที่สุด
- 8.2 พนักงานผลิต ทำความสะอาด อุปกรณ์การผลิต ตามวิธีการปฏิบัติงาน เรื่องล้างทำความสะอาด อุปกรณ์การผลิต
  - 8.3 พนักงานควบคุมคุณภาพ ทำการตรวจสอบ การเก็บตัวอย่าง ทดสอบ
  - 8.3.1 วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำล้างไลน์ (Rinse Sampling) :
    - น้ำชุดทดสอบด้านล่างออกจากตู้เย็นให้อยู่ในอุณหภูมิห้องก่อนการใช้เป็นเวลา20-30 นาที
    - 1 X หลอดเก็บตัวอย่าง
    - 1 X สารสกัดตัวอย่าง 'Type 3'
    - 1 Xแท่งทดสอบ Reveal 3-D for Sesameสีเหลืองเปลือกไข่ จำนวน 1 อัน
- 8.3.1.1ตัดหรือฉีกส่วนบนสุดของถุงบรรจุบัฟเฟอร์ "Type 3" ด้วยความระมัดระวังและเททั้งหมดลงในหลอด ตัวอย่าง
  - 8.3.1.2 เติมตัวอย่างจำนวน 1 ml ลงในหลอดตัวอย่าง ในกรณีไม่มีปีเปต ให้ตวงตัวอย่างโดยใช้ฝาสีขาวของ หลอดตัวอย่าง (บรรจุได้ 2 ml) โดยให้มีปริมาตรครึ่งฝา (อาจทำให้การทดสอบมีความแม่นยำลดลง)
  - 8.3.1.3 ปิดฝาให้สนิทและเขย่าเป็นเวลา 1 นาที่ (ตัวอย่าง พร้อมทำการทดสอบ)







8.3.2วิธีการเก็บตัวอย่างโดยใช้ก้านสำลี

น้ำชุดทดสอบด้านล่างออกจากตู้เย็นให้อยู่ในอุณหภูมิห้องก่อนการใช้เป็นเวลา20-30 นาที

- 1 X หลอดเก็บตัวอย่าง
- 1 X สารสกัดตัวอย่าง 'Type 3'
- 1 Xแท่งทดสอบ Reveal 3-D for Sesameสีเหลืองเปลือกไข่ จำนวน 1 อัน
- 1 X ก้านสำลีปลอดเชื้อ
- 8.3.2.1ตัดหรือฉีกส่วนบนสุดของถุงบรรจุบัฟเฟอร์ "Type 3" ด้วยความระมัดระวังและเททั้งหมดลงในหลอด หลอดตัวอย่าง
  - 8.3.2.2 ขนาดพื้นที่ที่ใช้ทดสอบ โดยมีขนาดประมาณ 10ซม. x 10ซม.

หน้าที่ 6



- 8.3.2.3 สำหรับพื้นผิวที่แห้ง : นำก้านสำลีปลอดเชื้อออกจากซองบรรจุ และ จุ่มลงในสารสกัดตัวอย่างใน หลอดเก็บตัวอย่าง ทำการเก็บตัวอย่างโดยมีพื้นที่ขนาด 10ซม. x 10ซม. โดยใช้เทคนิคลากก้านสำลีไปมาไขว้กัน (Crosshatch technique) ใต้เลย
- 8.3.2.4 สำหรับพื้นที่ผิวเปียก : นำก้านสำลีปลอดเชื้อออกจากซองบรรจุเก็บตัวอย่างโดยมีพื้นที่ขนาด 10ซม. x 10ซม. โดยใช้เทคนิคลากก้านสำลีไปมาไขว้กัน (Crosshatch technique) ได้เลย
- 8.3.2.5 นำก้านสำลีที่เก็บตัวคย่างเรียบรัคยแล้ว ลงในหลคด เก็บตัวคย่างและหักก้านสำลีให้มีขนาดเท่ากับ ความสูงของหลอดเก็บตัวอย่างอย่างระมัดระวัง
  - 8.3.2.6 ปิดฝาให้สนิทและเขย่าเป็นเวลา 1 นาที่ (ตัวคย่างพร้อมทำการทดลอง)









#### 8.4 วิธีการทดสอบ

- 8.4.1 เปิดฝาหลอดเก็บตัวอย่าง และเทตัวอย่างลงในฝาหลอด(ไม่ควรมีฟองอยู่ที่ฝาหลอด)
- 8.4.2 จุ่มแท่งทดสอบ Reveal 3-D for Sesame สี่เหลืองเปลือกไข่ลงบนฝาหลอด โดยให้หลุมกลมตรงกลาง แท่งทดสอบจุ่มอยู่ในน้ำตัวอย่าง
  - 8.4.3 ทิ้งไว้จนกระทั่งเห็นของเหลววิ่งขึ้นสู่บริเวณที่อ่านผล
  - 8.4.4 วางชุดทดสอบไว้บนพื้นเรียบและทิ้งไว้ประมาณ 5 นาที ไปสู่ขั้นตอนการอ่านผล









#### 8.5 การอ่านผลการทดสอบ

ของเหลวจะซึมผ่านไปยังบริเวณที่อ่านผล ให้อ่านผลหลังจากจุ่มแท่งทดสอบไปแล้ว 5 นาที ถ้าเส้นที่ชัดเจนไม่ ปรากฏที่ตำแหน่ง O และ C ให้ดูรายละเอียดที่ข้อที่ 3 และ 4 ด้านล่าง

หน้าที่ 7



- 8.5.1 ผล Negative: ไม่มีเส้นปรากฏที่ตำแหน่ง T (Test) ไม่สามารถทดสอบระดับปนเปื้อนของโปรตีนงาได้
- 8.5.2 ผล Positive: มีเส้นปรากฏขึ้นอย่างชัดเจนที่ตำแหน่ง T (Test) แสดงว่ามีระดับการปนเปื้อนของโปรตีน งาเกินความเข้มข้นต่ำสุดที่ชุดทดสอบสามารถทดสอบได้ (Detection Limit)
- 8.5.3 High Results: ไม่มีเส้นปรากฏขึ้นที่ตำแหน่ง O (Overload) และมีเส้นปรากฏขึ้นลางๆ หรือไม่มีเส้น ปรากฏที่ตำแหน่ง T (Test) แสดงว่ามีระดับการปนเปื้อนของโปรตีนงาที่มาก (Overload with Sesame)
- 8.5.4 Invalid result: หากไม่มีเส้นปรากฏที่ตำแหน่ง C (Control) แสดงว่า ชุดทดสอบเกิดการผิดพลาด หรือ ชุดทดสอบอาจมีปัญหา



8.6 ความเข้มข้นต่ำสุดที่สามารถทดสอบได้ (Detection Limit)

- 8.6.1 การเก็บตัวอย่างจากพื้นผิวโดยก้านสำลีบนพื้นผิวสามารถทดสอบได้ระดับต่ำกว่า ~5µg/100cm² ของ งา
  - 8.6.2 น้ำล้างไลน์ในการทดสอบ จะสามารถทดสอบโปรตีนตกค้างที่ได้จากงาในระดับที่ 5-100 ppm

### <u>ข้อควรระวัง</u>

- 1. ควรมีการระบุฉลากของก้านสำลีที่ใช้ทดสอบทุกครั้ง
- 2. ไม่ควรใช้ชุดทดสอบที่หมดอายุในการทดสอบ
- 3. ไม่ควรแกะห่อฟอยด์ที่บรรจุแผ่นทดสอบในกรณียังไม่มีการทดสอบ
- 4. ควรเก็บชุดทดสอบไว้ที่อุณหภูมิ 2-8°C และควรหลีกเลี่ยงการแช่แข็ง
- 5. ตรวจสอบให้แน่ใจว่าห่อฟอยด์มีการปิดผนึกที่มิดชิดหลังจากนำชุดทดสอบไปใช้

หน้าที่ 8



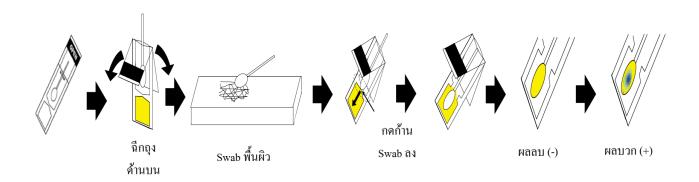
#### การเก็บรักษา

ควรเก็บชุดทดสอบไว้ที่อุณหภูมิ 2-8°C และแนะนำให้ใช้ชุดทดสอบภายในอายุการใช้งานเท่านั้น ควรใช้ ตัวอย่างที่สกัดแล้วภายใน 3 ชั่วโมง

## 9. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน สำหรับชุด Swab โปรตีนรวม (Morinaga)

- 9.1 หัวหน้าแผนกควบคุมคุณภาพ คัดเลือกจากแผนการติดตามสภาพแวดล้อม (SP-QC-102)
- 9.2 น้ำ Plate ที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้ว ไปวางบริเวณที่ต้องการทดสอบเป็นเวลา 2 ชั่วโมง
- 9.3 พนักงานตรวจสอบคุณภาพ ทำการเก็บตัวอย่างทดสอบ
- 9.3.1 วิธีการเก็บตัวอย่าง
  - 9.3.1.1 เปิดถุงด้านบนไปจนถึงเส้นหยุด "STOP"
- 9.3.1.2 ใช้สำลี Swab พื้นผิวให้ทั่ว (ในกรณีที่ Swab พื้นที่แห้งควรฉีดน้ำลงบนสำลีให้ชื้นก่อนการทำ การ Swab)
  - 9.3.1.3 ใส่ก้าน Swab กลับเข้าไปในถุงเดิม และกดผ่านเส้นแบ่งให้ทะลุลงสู่น้ำยาสีเหลือง
- 9.3.1.4 อ่านผลจากสีที่เปลี่ยนแปลงบริเวณสำลีในทันที ในกรณีที่สำลีเปลี่ยนเป็นสีเขียวหรือสีฟ้า แสดงว่า มีโปรตีนตกค้าง โดยมีค่า LOD=10 µg bovine serum albumin ตาม Flowchart ด้านล่าง

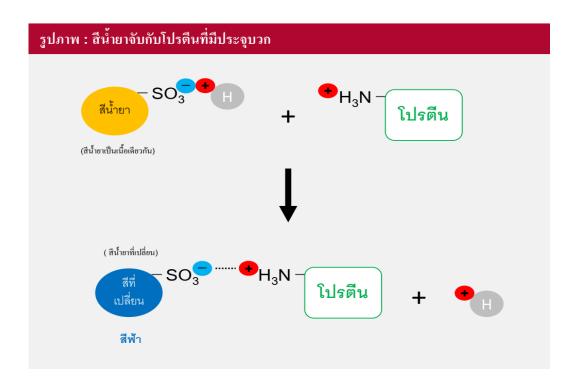
### **Flowchart**



หน้าที่ 9

#### 9.4 การอ่านผลการทดสอบ

- ในสารละลายกรด ประจุลบของสีน้ำยาที่แยกแตกตัวออกจะจับกับตำแหน่งที่มีประจุบวกของโปรตีน ดังภาพ ด้านล่าง



- จากการเปลี่ยนแปลงความยาวคลื่นในการดูดซึม สีของน้ำยาที่จับกับโปรตีนจะแตกต่างจากสีน้ำยาปกติ
- หากมีโปรตีนในน้ำยา สีจะเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนสีเป็นสัดส่วนโดยตรงกับความเข้มข้นของโปรตีน

**ข้อควรระวัง** : 1. ควรเก็บชุดทดสอบในที่มืดที่อุณหภูมิ 4-25°C ห้ามแช่แข็ง

2. ไม่ควรสัมผัสกับสำลีและน้ำยาสีเหลือง

### 10 . เอกสารที่เกี่ยวข้อง

SP-QC-94	คู่ม่อวิธิการใช้ Reveal 3-D for Sesame
SP-QC-95	คู่มือวิธีการใช้ 3M™ Soy Protein Rapid Kit
FM-QC-96	บันทึกยืนยันกระบวนการทำความสะอาด: Allergen
SP-QC-101	คู่มือการใช้ ชุดตรวจ Morinaga Rapid Test Easy (Gluten) /(Soya)
SP-QC-103	ชุด Swab โปรตีนรวม
SP-QC-102	แผนการติดตามสภาพแวดล้อม